

« درس پنجم: زندگی بر اساس اندیشه »

1. جامعه آتن در زمان سقراط متأثر از اندیشه های چه کسانی بود و آنان چه عقایدی داشتند؟
سوفسطائیان، آنان معتقد بودند جهان را نمی توان شناخت و آنچه را که ما علم و دانش می نامیم تنها ساخته و پرداخته ذهن ماست و تطابق با واقعیت ندارد.

2. اندیشه های سوفسطائیان چه تاثیراتی بر جامعه آتن گذاشته بود؟ اخلاق و فضیلت و حق طلبی در میان مردم کم رنگ شد و بسیاری از مردم به دنبال حق جلوه دادن باطل بودند.

3. سوفسطائیان با چه روش هایی عقاید خود را نشر می دادند؟
به کمک اقسام مغالطه ها و جدل و فن سخنوری

4. منظور از روش سقراطی چیست؟ سقراط روش بحث ثابتی داشت، روش گفت و گو و پرسش و پاسخی که سقراط به کار می گرفت به روش سقراطی معروف است.

5. سقراط چه مسائلی را با مردم در میان می گذاشت؟
مسائل اساسی خداشناسی، اخلاق، سیاست و اجتماع

6. هدف سقراط از قیام علیه سوفسطائیان چه بود؟ برای احیای تفکر عقلانی و استواری فضیلت.

7. سقراط از گشت و گذار در شهر چه مقصودی داشت؟ او می خواست جوانان و بزرگسالان را متقاعد سازد که نباید جسم و مال و ثروت را بر کمال نفس خود ترجیح دهند و به آنان یادآوری کند که ثروت، فضیلت نمی آورد بلکه از فضیلت است که ثروت و هر چه برای فرد و جامعه مفید است کسب می شود

8. سقراط معتقد بود خداوند چه رسالتی را بر عهده ی او نهاده است؟
بیدارساختن، پند دادن و حتی سرزنش کردن یکایک مردم.

9. اتهام و جرم اصلی که در دادگاه به سقراط نسبت دادند چه بود؟

سقراط خدایانی که همه به آن ها اعتقاد دارند انکار می کند و از خدای جدید سخن می گوید، با افکار خود جوانان را گمراه می سازد و از دین و آیین پدرانشان بر می گرداند.

10. نماینده ی متهم کنندگان سقراط چه کسی بود و از دادگاه برای او چه درخواستی داشت؟

ملتوس، او از دادگاه برای سقراط درخواست مجازات مرگ داشت.

11. از نظر سقراط دلیل اینکه گروه بزرگی از مردم او را دانا می دانستند چه بود؟

سقراط می گفت من دانا نیستم فقط تلاش می کنم نادانی کسانی که ادعای دانشمند بودن دارند را آشکار کنم به همین سبب مردم گمان می کنند آنچه آنان نمی دانند من می دانم در حالی که دانای حقیقی فقط خداست.

12. سروش معبد دلفی چه پیامی را به کرفون دوست سقراط الهام کرد؟ داناترین مردم سقراط است.

13. از نظر سقراط راز سروش معبد دلفی چه بود؟ این بود که به ما بنمایاند که تا چه پایه نادانیم و داناترین آدمیان کسی است که چون سقراط بداند که هیچ نمی داند.

14. سقراط در دادگاه چگونه اعتقاد به خدا را اثبات نمود؟ او گفت آیا ممکن است کسی صفات و امور مربوط به انسان را بپذیرد اما منکر وجود انسان باشد؟ آیا کسی پیدا می شود که علم و قدرت و عدالت فوق بشری را قبول داشته باشد ولی وجود خدا را منکر شود؟ یعنی وجود خدا را از روی صفات و آثار او اثبات کرد.

15. از نظر سقراط چرا مردم از مرگ می هراسند؟ ترس از مرگ جز این نیست که آدمی خود را دانا بپندارد بی آنکه دانا باشد. (توهم دانایی نسبت به مرگ)

16. سرانجام دادگاه سقراط چه شد؟ با نوشیدن جام شوکران اعدام شد.

نکات مهم درس

1. سقراط چهره‌ی برجسته تاریخ فلسفه است. او پرچم علم و فضیلت را برافراخت.
2. سقراط هیچ کتابی ننوشت.
3. افلاطون شاگرد برجسته سقراط بود که زندگی او و مبارزاتش با سوفیست‌ها را به تصویر کشید
4. سقراط معتقد بود ثروت، فضیلت نمی‌آورد بلکه از فضیلت، ثروت و چیزهای ارزشمند به دست می‌آید.
5. سقراط اعتقاد داشت خداوند با ندهای غیبی و در رویاها به او رسالت می‌دهد.
6. اصلی‌ترین مخالفان سقراط، سوفسطائیان یا سوفیست‌ها بودند.
7. دفاعیه سقراط بیانیه‌ای فلسفی است که همه اصول زندگی وی را در بر می‌گیرد.
8. از نظر سقراط دانای حقیقی فقط خداست.
9. مردم به ویژه جوانان مشتاق سخنان سقراط بودند.
10. به نظر سقراط گریز از مرگ دشوار نیست بلکه گریز از بدی دشوار است زیرا بدی تندتر از مرگ می‌دود.

پایان درس پنجم

آنگس که بداند و بداند که بداند	اسب خرد از کند که دون بماند
آنگس که بداند و نداند که بداند	بیدارش نماید که بس خسته نماید
آنگس که نداند و بداند که نداند	لنگان خرن خویش به مثل برساند
آنگس که نداند و نداند که نداند	در جمل مرکب ابدالدهر بماند
آنگس که نداند و نخواهد که بداند	حیف است چنین جانوری زنده بماند